



## Lai vienmēr graudi sētā!

Foto - E. Gabranovs

**Gandarīti par izdarīto.** Aldis Ločmelis (foto – no kreisās) un Aivars Bernāns nešaubās, ka lauksaimnieki ir dažādu izaicinājumu priekšā, tāpēc jāmeklē risinājumi efektīvākai ekonomiskai darbībai. Un to viņi arī veiksmīgi dara!

Edgars Gabranovs

**Pagājušās darba nedēļas nogalē Šķilbēnu pagastā svinīgi atklāja zālāju kalti. Kooperatīvās sabiedrības “Agro Green Projects” valdes priekšsēdētājs Aldis Ločmelis atzina, ka dzīvē nav bijis tā, ka par saviem izdarījumiem darbiem kaut ko nožēlo: “Sākotnēji ir bažīgas pārdomas... Ari Kristofors Kolumbs, atklājot Ameriku, izdarīja kļūdu. Penicilīnu izgudroja, eksperimentējot ar nepareizām baktērijām. Nedarot neko, protams, izpaliek kļūdas.”**

Tāpat Aldis Ločmelis atgādināja, ka savulaik jaunās zālāju kaltes vietā atradās zālāju attīrīšanas iekārtas: “Nebija tā, ka pagājušajā gadsimtā cilvēki nedomāja. Mūs nevar salīdzināt ar Zemgali, kur ir citas augsnes, kur citāds veģetācijas periods. Mums jāaudzē citas kultūras, kas mūsu reģionā ir ekonomiski izdevīgas. Atgūstot valsts neatkarību, zemnieki sprieda, ka savos divos hektāros audzēs to, ko vēlēšies. Viss mainījās, esot Eiropas Savienībā (ES), kad jāpilda un jāievēro kaut kādi noteikumi, kuri ne vienmēr ir patīkami, tomēr par to saņemam naudiņu. Pēdējos gados nav bijis reāls Latvijas attīstības plāns. Ir bijuši tikai kaut kādi uzplaiksnījumi, kad viena vai otra partija, kad viens vai otrs ministrs izvirzīja kaut kādu mērķi. Tika celti kultūras nami, sporta zāles, atjaunotas skolas. Naudu esam tērējuši brīvi un nepārdomāti. Tajā pat laikā visi saprot, ka laukos ražošanas līdzeklis ir zeme. Globalizācija dara savu – mazo saimniecību ar katru dienu paliek mazāk un mazāk. Plānojot nākotni, jāraugās, kas mums ir. Ja akmeņi, tad jātaisa bruģis. Ja zeme, tad jāpielāgojas ES prasībām, domājot, ko varam audzēt. Kāpēc mocīties ar ziemas rapsi, ja varam audzēt starpkultūru sēklas? Visu to

saliekot kopā, tapa kooperatīvās sabiedrības projekts. Mēs varēsim žāvēt, sākot no ķiplokiem vai smiltsērķšķu izspiedām, līdz pat šķeldai. Iespējams, ievads ir pietiekami drūms, tomēr tas ir starts izaugsmei.”

Aldim piekrita kooperatīvās sabiedrības “Agro Green Projects” valdes loceklis Aivars Bernāns, uzsverot, ka sperts liels un plats solis, kas istenosies līdz nākamā gada vidum: “Šodien atvēram žāvētavu, kas nodrošinās dažādas frakcijas un dažāda jaukuma masas žāvēšanu. Ko iegūsim? Ļoti nozīmīgu sadaļu, kad varam gatavot zālāju sēklas. Mums jānodrošina optimāla augu mainība, lai varētu ievērot zaļo kursu. Nevaram audzēt tikai kviešus un rapsus, jo zemītei jābūt restartam. Mikrobioloģiskajā vidē, kas ir augsnes virsējā kārtā, integrēsim nevis četru lauku sistēmu, kā to paredz pašreizējā perioda prasības, bet sešu un vēl vairāku lauku sistēmu. Ko tas nozīmē? Attiecīgajā saimniecībā audzēs sešas un vairāk kultūras. Piemēram, klasiskos ziemas kviešus, rapsi, āboliņa sēklas, zirņus, pupas un daudzas citas kultūras. Zemniekus noteikti ietekmē globālie ārējie satricinājumi, radot izejvielu sadārdzinājuma ražošanas procesā. Tai pat laikā graudu cena, jāatzīst, nebūt uz augšu nav paaugstinājusies. Tātad galaprodukta cena ir zemāka, bet visu energoresursu un pārējo resursu cena pieaug. Jāmeklē iespēja, lai mēs ar mazākiem ieguldījumiem uz vienu hektāru iegūstam vēlamu ražu, tātad ieņēmumus. Ar augu mainību gribam panākt to, ka mazāk lietojam sintētiskos minerālmēslus, bet vairāk attīstīsim mikrovidi, kas ļauj augiem augt dabiski.” Lūgts atklāt, kāds būs kooperatīva attīstības nākamais solis, A. Bernāns paskaidroja, ka nākamgad plānots uzbūvēt angāru. Viņš zemniekiem novēl izturību un neatlaidību: “Būt gandarītiem par to, ko mēs darām! Lai vienmēr graudi sētā!”

## Īsziņas



ārstēties, veikt Covid-19 paštestu mājās. Tāpat bieži mazgāt rokas, dezinficēt virsmas, izvairīties no kontaktiem ar saslimušu cilvēku.

### Turpinās dzimstības un mirstības lejupslīde

Šogad pirmajos sešos mēnešos jaundzimušo skaits turpināja sarukt – reģistrēti 6 344 bērni, kas ir par 937 dzimušajiem jeb 12,9 % mazāk nekā 2023. gada attiecīgajā laika periodā, liecina Centrālās statistikas pārvaldes provizorisks dati. Vislielākais dzimušo skaits bija maijā – 1 094 bērni, vismazākais februārī – 1 029. Dzimstība joprojām ir divreiz mazāka par mirstību. Šī gada sešos mēnešos reģistrēti 13 564 mirušie, kas ir par 900 mirušajiem jeb 6,2 % mazāk nekā pagājušā gada pirmajā pusgadā un par 3 449 mirušajiem jeb 20,3 % mazāk nekā 2021. gada attiecīgajā laika periodā, kad bija liela mirstība Covid-19 dēļ.

### Nākamajā adugunī

- **“Mūzika saulrietam” Meistardarbnīcas, ideju domnīca, koncerts**
- **Robežnieki – Latgales stiprie ļaudis**  
Stāsts par Latvijas otro lielāko pilsētu

### Būs informācija par ražotājvalsti

Lai uzlabotu pārtikas pircēju informētību par iegādājamo produktu izcelsmes valsti, valdība atbalstīja Zemkopības ministrijas izstrādātos noteikumus, kas nosaka kārtību, kādā pārtikas tirdzniecības vietās jāizvieto norāde par valsti, kurā ražots pārtikas produkts (prasība piemērojama no 2024. gada 1. septembra).

### Pieaug Covid-19 gadījumu skaits

Slimību profilakses un kontroles centra (SPKC) epidemioloģiskās uzraudzības dati liecina, ka Covid-19 pozitīvo gadījumu īpatsvars pakāpeniski pieaug. Stacionēto pacientu skaits ar pamata diagnozi Covid-19 pagājušajā nedēļā bija 69 pacienti (lielākoties vecuma grupā 70+), 3 pacienti ar smagu slimības gaitu. SPKC aicina iedzīvotājus būt atbildīgiem arī vasaras periodā, nedoties sabiedrībā un uz darbu ar elpceļu infekcijas simptomiem (iesnām, kakla sāpēm, klepu utt.),



## Izmanto pašvaldības grantu

# Atgriežas pie tā, kas patīk vislabāk

Irēna Tušinska

Lai redzētu, kā tiek īstenotas un attīstītas Balvu novada pašvaldības konkursa "Tava biznesa ideja Balvu novadā" grantu ieguvēju idejas, augusta sākumā pašvaldības pārstāvji apmeklēja 21 uzņēmēju, kuri atbalstu saņēmuši 2022. un 2023. gadā. Šo uzņēmēju vidū bija arī Viļakas iedzīvotāja AGNESE LŪSE, kura saņēma EUR 4473,90 šūšanas ateljē aprīkojuma iegādei. Pagājušonedēļ darbnīca "Šūšanas depo" Viļakā vēra durvis pirmajiem apmeklētājiem.

Pēc 9.klases absolvēšanas Agnese Viļānu arodskolā izmācījies par drēbnieku, pēc tam divus gadus papildinājusi zināšanas Jaunciema modelētāju skolā Rīgā. Agnese apprecējās un 20 gadus nostrādāja galvaspilsētā, šujot smalkus apģērbus Rīgas dāmām. Dzimtā novadā viņa atgriezās salīdzinoši nesēn. Kopš tā laika Agnese paguvusi pievērsties gan mājputnu audzēšanai, gan pastrādāt vairākos šūšanas uzņēmumos, kas pirms dažiem gadiem Viļakas pusē uzradās kā sēnes pēc lietus, bet šobrīd bankrotējuši vai pārcēlušies citviet. Tad pienāca brīdis domāt, ko darīt tālāk?!

### Laiks atgriezties pie tā, kas patīk

Par to, kādēļ vispār atgriezās pierobežas mazpilsētā, Agnese stāsta: "Kopā ar vīru atbraukuši uz Viļaku nedaudz atpūsties un sameklēt kopēju slimajai mammai māsu, mēnesi izbaidījām lauku mieru. Sapratām, ka vairs negribam atpakaļ." Bijusī rīdziniece joprojām pārliecināta, ka lēmums palikt dzimtajās mājās bija pareizs, jo viņa drīz vien atrada darbu šūšanas uzņēmumā bijušajā Mežvidu pamatskolā: "Lai gan specializējos individuālajā šūšanā, nevis masveida, nolēmu pieteikties. Kad uzņēmumā ieraudzīja manus izglītības dokumentus un pieredzi, uzreiz piedāvāja strādāt par tehnologu. Vēlāk strādāju arī šūšanas uzņēmumos pie Guntara Šulta un zviedru uzņēmumā "Artex Latvia". Taču, kad arī tas sāka likvidāciju, sapratu, ka jāturpina nodarboties ar to, ko esmu darījusi visu mūžu – individuālajiem pasūtījumiem."

Iztaujājot iedzīvotājus, Agnese uzzināja, ka šūšanas ateljē Viļakā nav bijis jau ceturtdaļgadsimtu: "Pēdējais aizvērs 1999. gadā, un kopš tā laika ateljē šeit vairs nav bijis." Agnese nolēma, ka šis trūkums jānovērš. Iegādājušies bijušā veikala telpas, kur pirms tam darbojās arī uzņēmums "Artex Latvia", Agnese kopā ar vīru ieguldīja lielu darbu un izdomu, lai padarītu tās par stilīgu šūšanas darbnīcu. Vairumu remontdarbu paveica Agneses vīrs, savukārt viņa pati iejutās interjera dizaineres lomā, *pa lēto* piemeklējot stilīgas lustras un sienas gaismekļus, kā arī retro mēbeles un spoguļus. "Man vienmēr patikušas 50.-to gadu mēbeles un kvalitatīvi spoguļi. Vienmēr tuvs bijis "Art deko" stils. Ja tas viss būtu jāpērk jauns par lielu naudu, nekad šo remontu nebūtu pabeiguši," pārliecināta šūšanas darbnīcas īpašniece.

### Daudz kas vēl jāpabeidz

Izrādīt nesēn iekārtotās telpas Agnese sāk ar nelielu pārgērbšanās istabu, taču neslēpj, ka vairākās vietās remonts vēl turpināsies. Jāpabeidz apkures telpa un sanitārais mezgls, bet istabu, ko pagaidām izmanto kā noliktavu, nākotnē savienos ar darbnīcu, tādējādi to paplašinot. Ar lepnumu individuālā uzņēmēja izrāda arī labiekārtoto virtuvīti, kur brīvā brīdī var nobaudīt kafijas vai tējas tasi. Agnese lepojas ar ieguldīto darbu un to, ka visu izdevās izveidot atbilstoši savai gaumei. Galu galā te viņa pavadījis ļoti daudz laika. "Esmu strādājusi arī mājās, bet apvienot to ar privāto dzīvi ir ļoti grūti. Tādēļ vienmēr visiem iesaku, – nenesiet darbu mājās! Lai mājās ir mājās, bet darbs paliek darbā. Labākais tajā, ka man tagad ir darbnīca, ir tas, ka, atnākusi mājās, varēšu aiztaisīt durvis un atpūsties no šūšanas," priecājas Agnese.

### Katram audumam vajag citu tehniku

Savukārt šūšanas aprīkojums darbnīcā ir moderns un piemērots visdažādāko materiālu šūšanai. Sākot no smalka zīda un trikotāžas, līdz pat džinsa, samta audumam vai ādai. Šujmašīna ar *čapojošo* ķepiņu, kas piemērota ļoti bieziem audumiem, četrdiegu overloks, plakanvīles šujmašīna trikotāžai un gludināmais dēlis ar tvaika ģeneratoru iegādāts par pašvaldības piešķirto grantu. "Lielākā daļa naudas jau iztērēta. Atlikuši vien mazāki pirkumi – manekens lielākiem augumiem, piegriešanas nazis ar akumulatoru, kā arī prese spiedpogām," piebilst šuvēja.



**Līdzās divi depo.** Lai iekārtotu jauno šūšanas darbnīcu, Agnese iegādājās bijušā veikala telpas, kur savulaik bija izvietojies arī šūšanas uzņēmums "Artex Latvia", kas nodarbojās ar termoveļas izgatavošanu. Marta beigās uzsācusi remontdarbus, jau augusta vidū Agnese vēra jaunās darbnīcas durvis, lai uzņemtu pirmos klientus. Tajāpat, kāpēc izvēlējās tieši tādu nosaukumu, Agnese smeļ: "Līdzās atrodas ugunsdzēsēju depo, bet mēs būsīm šūšanas depo!" Viņa lepojas, ka darbnīcas nosaukumu gleznojis īsts mākslinieks un ģimenes draugs Aigars Zemītis.

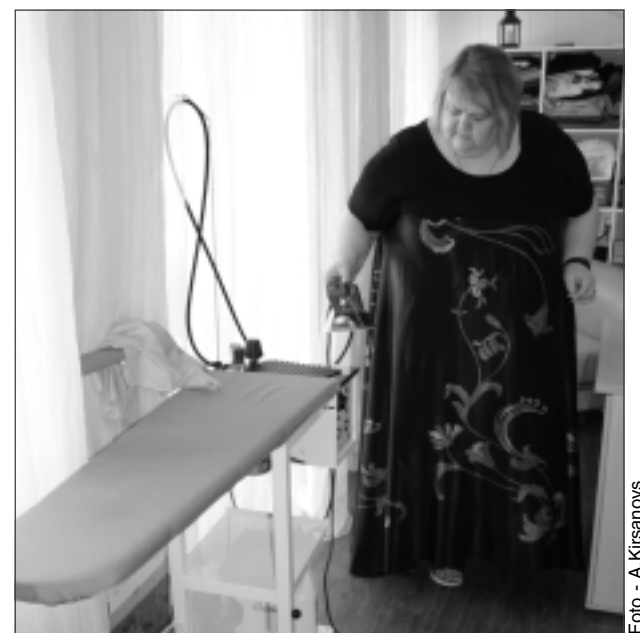


**Izrāda par granta līdzekļiem nopirkto tehniku.** Katrai šujmašīnai ir savs pielietojums. "Viena domāta plānākam, cita biežākam audumam, piemēram aizkaru šūšanai. Vēl viena plakanvīļu šujmašīna paredzēta trikotāžas apģērba malu apdarināšanai utt.," atklāj šuvēja.

Iespēju pieteikties pašvaldības grantu projektam Agnese izmantoja pirmo reizi: "Visu mūžu visu esmu darījusi pati, bez atbalsta no malas. Izdzirdējusi par šo izdevību, nolēmu pamēģināt. Tagad esmu gandarīta, ka to izdarīju." Ateljē īpašniece pārliecināta, ka šajā uzņēmumā strādās līdz mūža galam, jo nodarbošanās ir viņas sirdslieta: "Citā darbā sevi neredzu. Dzīvē esmu darījusi daudz ko. Vienu brīdī Rīgā biju pat gatava strādāt par taksisti. Atgriezies Viļakā, kādu laiku aktīvi nodarbojos ar putnkopību. Taču, kad strauji sāka celties degvielas un graudu cenas, sapratām, ka tas nav izdevīgi. Tādēļ ļoti priecājos, ka varēšu atkal pievērsties profesijai, kas man vienmēr patikusi."

### Slava seko meistaram

Agnese daudz domājusi par to, lai jaunais bizness izrādītos dzīvotspējīgs. Tostarp arī par klientu piesaistes iespējām. Viņa plāno izmantot gan sociālo tīklu sniegtās iespējas, gan izvietot reklāmas lapiņas apkārtējās pilsētās. Noderēs arī iepriekšējās darba vietās gūtā pieredze, piedāvājot gatavas preces, piemēram, pārnēsājamās somas medību bisēm. Taču vislabākā reklāma vienmēr bijusi *no mutes – mutē*, ko iespējams iegūt tikai, labi darot savu darbu. Šobrīd izskatās, ka šis reklāmas veids ir savu paveicis, jo klienti sākuši nākt vēl pirms darbnīcas atvēršanas. "Biju noskaņojusies, ka cilvēki vairāk pieprasīs apģērba remontu. Tāpēc esmu pārsteigta, cik daudzi grib šūt jaunu apģērbu," brīnās profesionāle. Agnese spriež, – tas tādēļ, ka sievietes pasākumā vai uz ielas nevēlas sastapt citas tādā pašā kleitā. Līdz ar to pēc pasūtījuma šūts apģērbs vienmēr būs pieprasīts. Savu augusta līmeņa kvalifikāciju Agnese jau paguvusi pierādīt, šujot sarafānus un kokušņikus krievu dziesmu ansamblim "Sudaruška", tērpus Viļakas kultūras nama Eiropas deju dejotājiem, kā arī veicot daudzus citus individuālus



**Dārgs gludināmais dēlis.** Agnese rāda gludināmo sistēmu, kas izmaksājis gandrīz tūkstoši eiro. Viena no gludināmā dēļa funkcijām ir auduma atdzēsēšana, lai, noņemot to no dēļa, audums nesaburzītos.

pasūtījumus. Vienu Agneses šūtu kleitu bijusi Viļakas iedzīvotāja aizvedusi pat uz Ameriku. "Arī vietējiem veikaliem būs izdevīgi, jo sievietes varēs sūtīt uz manu ateljē, ja veikalā iegādātajam apģērbam kaut kas būs jāpielāgo konkrētam augumam," nešaubās šuvēja.

Foto - A. Kirsanovs

Foto - A. Kirsanovs

Foto - A. Kirsanovs

Sakopts īpašums

# Saimnieces vaļasprieks – puķu audzēšana

Aija Socka

Ar rudens rītiem raksturīgo dzestrumu un arvien isākām dienām vasara pamazām tuvojas izskaņai. Arī dobēs ziedošās gladiolas, asteres vai dālijas klusiņām vēsta par septembra tuvošanos. Tomēr, ja nokļūsti pagalmā, kur visapkārt vēl pilnā sparā zied vasaras puķes, ir tikko nopļauts mauriņš un no dārza atnesta melone vai arbūzs, saproti, ka saulainais gadalaiks vēl nekur nav aizsteidzies. Tas uzkavējas ikvienā ziedā, kuru čaklai saimniecei ir ļoti daudz.

“Puķes ir mans darba lauciņš. Ļoti patīk stādīt, ravēt un rūpēties par tām, jo tādējādi gūstu iekšēju mieru un atslodzi no citiem darbiem. Parasti apraugu puķes rītos un vakaros, bet, galvenais, eju pie tām ar mīlestību,” stāsta bērzpiliete VELGA ŽEIKARE. Bagātīgās puķu dobes, sakoptība, koka un metāla darbi ik uz soļa liecina par mājas īpašnieku darba mīlestību un prasmēm, ko ne tikai apgūst skolās, bet arī manto no paaudzes paaudzē. Arī Žeikaru ģimenes meitas ir pārmantojušas no vecākiem darba mīlestību. Viņas dzīvo Rīgā, visas trīs ir ieguvušas izglītību, strādā. Uz dzimto pusi atbrauc aptuveni reizi mēnesī. “Mana mamma un vecmamma cepa lauku tortes un pīrāgus. Arī meitas prot lauku un virtuves darbus, viņas vairākkārt teikušas paldies mums, mammai un tētim, ka iemācījām strādāt un nebaidīties no darba. Pricīga esmu par bērniem,” teic Velga, kura ikdienā strādā par pirmsskolas skolotāju, ir zināma kā prasmīga maizes cepēja un lauku saimniece.



**Flokšu ielokā.** Puķu dobe, kas izvietota gar ceļmalu, bagāta ar flokšiem un citām garāka auguma puķēm, kas mazliet norobežo mājas teritoriju. Velga, skatot ziedus, jau domā par nākamo vasaru, kur ko sēs un stādīs. Piemēram, viņa ieplānojusi izveidot jaunu puķu dobi pie mājas, kur augs krokusi, tulpes, narcises un lilijas. “Mīlestību pret puķēm esmu mantojusi no mammas. Cik sevi atceros, ziedi patikuši vienmēr,” teic Velga, piebilstot, ka darba, protams, ir daudz, bet pie puķēm viņa grūtumu nejūt. Taujāta, vai ir kādas iecienītākās puķes, viņa atzīst, ka kādu vienu grūti izcelt, jo patīk visas. Audzēt gribas daudz un dažādas. Protams, lai tās augtu un bagātīgi ziedētu, jāzina, kāda kurai piemērotāka augsne, kāds mēslojums nepieciešams, kuru biežāk vai retāk jālaista, un citas gudrības.

Foto - A.Kirsanovs



Foto - A.Kirsanovs



Foto - A.Kirsanovs



Foto - A.Kirsanovs

**Pie akmens dārza.** Puķu dobēs, kas zied visu vasaru, vērojama krāsu, formu un šķirņu dažādība – kā kupenas saziēdējušas hortenzijas, ikvienu priecē samtenes, balzamīnes, rozes, cīnijas, rudbekijas un budēlija, kas piesaista taureņus, kā arī citi krāšņumi. “Patīkami ravēt, kad visapkārt zied un smaržo lavandas, lilijas, naktsvijoles, flokši... Pie siltumnīcas zied kliņģerītes un aug mārtiņrozes, dārzā zied gladiolas. “Paziņas zina, ka svētkos man jādāvina puķes podos,” smeļ saimniece, piebilstot, ka tās pārstāda dobēs.

**Skaisti akcenti.** Šogad Velga 45 podos iestādījusi krietni daudz nokareno begoniju, pelargoniju, fuksiju un citu puķu. Stiprinājumi pie sienas un paliktņi podiem lielākoties veidoti no metāla un ir Velgas vīra roku darbs. Podiem izmanto arī seno laiku katlus un mucīņus, kurā iestādītā leduspuķe bagātīgi sakoplojusi un saziedējusi, liecinot par saimnieces rūpīgo kopšanu. “Lai visas puķes aplaistītu, vajadzīga vismaz pusstunda laika. Karstajās vasaras dienās laistu katru vakaru,” atklāj Velga.



Foto - no personīgā arhīva



**Arbūzi un melones.** Siltumu mīlošos augus Velga audzē jau vairākus gadus. Šogad, kā stāsta saimniece, padevusies laba



arbūzu un meloņu raža (attēlā – 6,805 kg un 2,250 kg), par ko priecīgs mazdēls Domeniks (attēlā). “Meloni, kad tā nogatavojusies, ieejot dārzā, uzreiz var pamanīt, jo tā patīkami smaržo. Ieraudzīt nogatavojušos arbūzu ir grūtāk. Aprīļa vidū arbūzus un melones iesēju podiņos, aiznesu uz siltumnīcu, vēlāk izstādīju dārzā,” pieredzē dalās saimniece. Viņa savākusi trauciņu ar meloņu sēklām, citu gadā būs zināma šķirne un nebūs jāpērk jaunas sēklas. Izvēloties arbūzu sēklas, saimniece raugās, lai šķirne būtu salda un garšīga. Piemēram, ar tomātu šķirnēm viņa eksperimentēt nevēlas, jo uzticas pārbaudītām vērtībām, proti, tām šķirnēm, ko iegādājas un audzē gadiem ilgi.

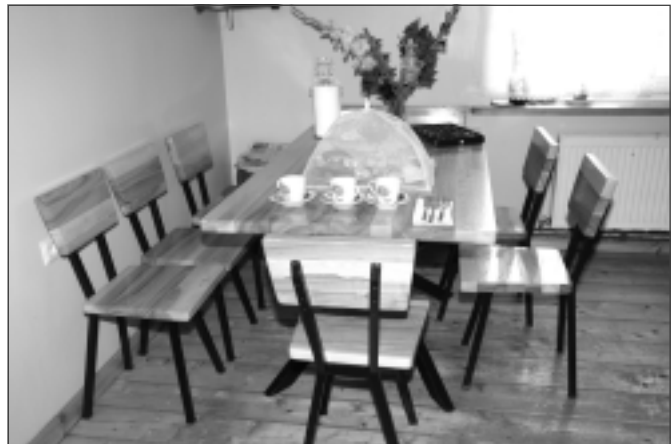


Foto - A.Kirsanovs

**Galds un krēsli.** Mājā ir vairākas Velgas vīra roku gatavotas mēbeles, jaunākās no tām – ozolkoka galds un krēsli – radušas mājvietu virtuvē. Vasarā nodarboties ar galdniecību viņam sanāk mazāk laika, jo jā rūpējas par sienu un graudu sagādi aptuveni 65 gaļas liellopu ganāmpulkam. Ziemai lopiem sagatavoti vairāk nekā 1000 sienu ruļļi, ko jūlija beigās saimnieks jau bija sapresējis.

## Latvijas senioru sadziedāšanās svētki

## Dzīve kā dziesma un taureņa deja

Irēna Tušinska

10. augustā nepilni 800 seniori no dažādām Latvijas malām pulcējās Siguldas novadā, lai 70 ansambļu sastāvā piedalītos jau 6. Latvijas Senioru sadziedāšanās svētkos, ko rīko Latvijas Pensionāru federācija. Šiem skanīgajiem svētkiem ir jau stabila tradīcija – krāšņs svētku gājiens, ansambļu skate, – un pāri visam prieks būt kopā, izraujoties no ikdienas. Plaši bija pārstāvēti senioru kolektīvi no Kurzemes, Latgales, Vidzemes, Zemgales, Sēlijas un arī no Rīgas.

Latvijas pensionāru federācijas organizētajos 6. Latvijas senioru sadziedāšanās svētkos “Dzīve kā dziesma un taureņa deja” piedalījās arī Balvu novada kolektīvi: krievu dziesmu ansambļi “Sudaruška” (vadītāja Svetlana Krasnokutska), “Ivuški” (vadītāja Svetlana Romāne), vokālais ansamblis “Razdolje” (vadītāja Zoja Zaharova) un etnogrāfiskais ansamblis “Beņislava” (vadītāja Daiga Jēkabsone), kā arī koncertmeistars Viktors Bormanis.

## Pie reizes pārbauda veselību

Sadziedāšanās svētku ideja radās kā senioru alternatīva lielajiem Latvijas dziesmu svētkiem, kuros ne katram Latvijas pensionāram izdodas piedalīties gan veselības, gan citu iemeslu dēļ. Viens no senioru sadziedāšanās svētku tradicionālajiem piedāvājumiem ir dalībnieku un skatītāju iespēja izmantot “Veselības pieturu”, kurā var izmērīt asinsspiedienu, cukura līmeni asinīs, saņemt farmaceita konsultāciju, kā arī biedrības “Par sirdi” sarūpētus informatīvos materiālus. Iespēju izmērīt asinsspiedienu izmantoja vairāk nekā 200 dalībnieku, bet cukura līmeni noteica 150 ansambļu dalībniekiem. Farmaceites daļai senioru ieteica drīzumā apmeklēt ģimenes ārstu vai speciālistu, lai konsultētos papildus. Katrs no “Veselības pieturas” apmeklētājiem saņēma “Mēness aptiekas” mērījumu grāmatītiņu un vitamīnus. “Mēness aptieka” bija sarūpējusi arī simpātijas balvu – dāvanu kartes, ko šoreiz saņēma divu vokālo ansambļu dalībnieces: tālu ceļu mērojušās Balvu vokālā ansambļa “Razdolje” dalībnieces, kuras kuplā pulkā vienas no pirmajām konsultējās “Veselības pieturā”, un Mālpils Kultūras centra vokālais ansamblis “Sidgundietes”.

“Ir prieks par lielo dalībnieku atsaucību un atbalstu. Domājam, ka, sekojot kuplā dalībnieku skaita interesei, esam iedibinājuši jaunu tradīciju. Šoreiz svētkiem bija jauna elpa, jo ar skanīgām dziesmām un dejas soli tie noritēja četrās vietās Siguldas novadā – Allažos, Inčukalnā, Jūdažos, Morē –, pēc tam svētku gājienam un noslēguma koncertam satiekoties Mālpilī. Gandarījums, ka svētki ir kļuvuši par visus Latvijas novadus vienojošu senioru pasākumu, kuriem ir arī savi atbalstītāji. Papildus satikšanās priekam un uzstāšanās brīžiem var pavisam neikdienišķā kārtā paviesoties arī veselības pieturā. Arī saruna par veselību ar profesionāli – tā ir iespēja, ko mūsu svētku dalībnieki labprāt novērtē,” atzīst Latvijas Pensionāru federācijas priekšsēdētājas vietniece, pensionāru biedrības “Sigulda” vadītāja Vija Brikmane.

## Izbauda arī apkārtnes skaistumu

Balvu novada kolektīvi kopā ar dziedātājiem no Rēzeknes, Līvāniem, Preiļiem savas vokālās prasmes demonstrēja koncertos Allažos un Mālpilī. “Skatītāji sirsnīgi uzņēma visu kolektīvu sniegumu, bet ansambļa “Razdolje” dziesmu lūdza atkārtot vēlreiz. Noslēguma koncertā Mālpilī šis kolektīvs saņēma arī “Mēness aptiekas” simpātiju balvu,” par kolēģēm priecējās ansambļa “Ivuški” vadītāja Svetlana Romāne. Balvu novada pensionāri izbaudīja arī dižāko Allažu pagasta rotu – skaisto dabu, kur starp pakalniem, laukiem un ielejām sastopamas tādas mistiskās vietas kā Karsta kritene, Kaļķu Gravās avoti, Černauskus dižozoli un Allažu pļavu biotopi. “Diemžēl reklamēto Mālpils muižu apskatīt neizdevās, jo muižas kompleksā notika privāts pasākums. Tomēr laiku līdz gala koncertam pavadījām lietderīgi, izmantojot “Mēness” aptiekas sarūpētās veselības pārbaudes. Mums bija iespēja izmērīt asinsspiedienu un cukura līmeni asinīs, kā arī saņemt dāvanu – vitamīnus un somiņu. Dāvaniņas saņēmām arī no SENI higiēnas preču zīmola, kam uzticas miljoniem cilvēku visā pasaulē,” stāsta ansambļa “Ivuški” vadītāja. Pēc gardām pusdienām visu reģionu dalībnieki devās uz Mālpili, lai piedalītos kopkoncertā. S. Romāne atklāj, ka grandiozajā reģionu gala koncertā kolektīvi “Sudaruška” un “Ivuški” kopā dziedāja latgaliešu tautas dziesmu popūriju. “Aizkustinošs bija kon-



Foto - no personīgā arhīva

Priecājas par apkārtnes skaistumu. Etnogrāfiskā ansambļa “Beņislava” dalībnieki paguva ne vien izdziedāties, bet arī apskatīt mākslas izstādi, nobaudīt pa kādai slavenā “Allažu ķimeļa” glāzītei un iepirkties mājražotāju tirdziņā.



Foto - no personīgā arhīva



Foto - no personīgā arhīva

certa nobeigums, kad visi kolektīvu dalībnieki un skatītāji, piecēlušies kājās, nodziedāja dziesmas “Sanāciet, sadziediet!” un “Lai sasaucamies, lai dziedam!”, piebilst vokālā kolektīva vadītāja.

## Sajuta rūpes un gādību

Viens no skaitliski lielākajiem vokālajiem ansambļiem (15 dalībnieki) bija “Razdolje” no Balviem. Kolektīva vadītāja Zoja Zaharova neslēpj, ka balvenietēm sadziedāšanās svētkos visvairāk patika gādīgā attieksme pret vecāka gadagājuma cilvēkiem: “Tur jutām, ka esam vajadzīgi, jo par mūsu labsajūtu ļoti rūpējās. Varējām pārbaudīt veselību un saņemt dažādas dāvanas no aptiekas. Ieguvām arī aptiekas simpātiju balvu, jo visvairāk interesējāmies par iespējām pārbaudīt veselību un ar atlaidēm iegādāties medicīnas preces. Katra saņēmām “Mēness aptiekas” dāvanu karti 10 eiro vērtībā un citas veltes, piemēram, dažādus vitamīnus. Visas dalībnieces jutās laimīgas.” Lielu sajūsmu skatītajos raisīja “Razdolje” krāšņie tērpi. Par to liecināja vētrainie aplausi, balvenietēm kāpjot uz skatuves. “Vienīgi ne visai patika, ka visi reģioni bija nodalīti – katrs uzstājās citā vietā, tādēļ pārējos neredzējām,” pārdomās dalās Z. Zaharova.

Etnogrāfiskā ansambļa “Beņislava” vadītāja Daiga Jēkab-

sone piekrit, ka sadziedāšanās svētku pasākums bija pārdomāts un pielāgots senioru spējam un vajadzībām: “Piedalījāties šādā pasākumā jau trešo reizi. Parasti braucam uz Latgales sadziedāšanās svētkiem. Prieks, ka tas ir izaudzis līdz visas Latvijas mērogam. Patika, ka visi seniori bija saposušies un sagatavojušies. Tas parāda, cik svarīgi rīkot šādas sadziedāšanās, jo seniori šos svētkus ļoti gaida. Prieks, ka bija padomāts arī par vecāka gadagājuma dalībnieku veselību un labsajūtu. Varēja just, ka esam gaidīti un par mums rūpējās.” D. Jēkabsone uzskata, ka sadalīt kolektīvus pa reģioniem bija laba doma: “Varējām no sirds izdziedāties kopā ar Latgales kolektīviem, jo dalībnieku lielā skaita dēļ visiem kopā to izdarīt ir diezgan grūti. Var just, ka šis pasākums ar katru gadu attīstās un dalībnieku pulks kļūst kuplāks.” Kolektīva vadītājai patika arī kopkoncertā valdošā sirsnīgā atmosfēra. “Tāpat bija padomāts par pusdienām. Viss bija noorganizēts tā, lai nav rindu. Allažos paguvām pagaršot “Allažu ķimeli” un vietējā kultūras namā apskatīt mākslas izstādi, bet Mālpilī apmeklējām mājražotāju tirdziņu. Varējām nopirkt, pagaršot kafiju vai iegādāties kādu audēju izstrādājumu. Diena bija piepildīta, negarlaikojāmie ne mirkli. Taču bija arī atvēlēts laiks atpūtai pirms dziedāšanas,” priecājas D. Jēkabsone.

“Razdolje” izcēlās ar krāšņiem tērpiem. Balvenietēm patika ne tikai iespēja pārbaudīt veselību un saņemt aptiekas dāvanas, bet garšoja arī piedāvātās pusdienas un priecēja jaukie laikpāstākļi.

Izbauda pasākuma atmosfēru. Krievu dziesmu ansamblis “Ivuški” šovasar aktīvi piedalās dažādos sadziedāšanās pasākumos un festivālos. Viens no grandiozākajiem bija Latvijas senioru sadziedāšanās svētki Siguldas novadā.

## Saruna ar novadnieci

## Pateicīga Dievam par doto talantu

Aija Socka

“Mūzika dzīvē atver vaļā daudzas durvis, dāvā pazišanos un draugus. Šobrīd man ir daudz draugu Austrālijā un Amerikā, ar kuriem kopā dziedājam vai pie kuriem dzīvojam ģimenēs. Ir, kur aizbraukt ciemos. Nesen meitene, pie kuras dzīvoju Austrālijā, bija atbraukusi ciemos, izstaigājām Rīgu,” teic mūsu novadniece SANTA DAUKSTE.

**Esat dzimusi Baltinavā. Joprojām jūtaties piederīga šai vietai?**

– Esmu dzimusi un augusi Baltinavā, pabeigusi Baltinavas vidusskolu. Ja kāds interesējas par mani, saku, ka nāku no Baltinavas un joprojām jūtos tai piederīga. Baltinava ir mana miera osta, īpaši vasarā jauki atgriezties dzimtajās mājās, baudīt mieru, klusumu, dabu. Piemēram, nopļauta siena smaržu, ko Rīgā nevar sajaut.

**Ar kādām sajūtām atceraties skolas gadus? Kuras no atmiņām joprojām silda sirdi?**

– Ar labām, gaišām sajūtām. Savulaik ļoti patika iet uz skolu. Varbūt nebiju labākā skolniece mācību ziņā, toties piedalījies gandrīz visos pulciņos. Patika aktīvi iesaistīties skolas dzīvē, dziedāju kori, mūzikas skolā pabeidzu akordeona klasi, viss skolas laiks bija piepildīts ar interesantiem notikumiem.

**Mūzika un dziesma bija klātesoša kopš agras bērnības?**

– Jā, mājās, piemēram, ir fotogrāfija no bērnudārza laikiem, kur redzams, ka skolotāja pielikusi klāt mikrofonu. Tātad jau tad ir pamanījusi, ka protu noturēt melodiju un dziedāt. Skolas laikā dziedāju ansambli “Vermelīte”, arī skolas un pagasta kori. Paldies par mūzikas mīlestības pamatu ielīkšanu skolotājai Aijai Naglei! Repertuārs, ko skolotāja mācīja, bija dažāds. Arī šobrīd jebkurā ballītē varētu nodziedāt populārākās, piemēram, Raimonda Paula un Imanta Kalniņa dziesmas. Bērnībā klausījies dažādas melodijas – no roka līdz klasiķiem. Miļāka bija smagā metāla mūzika, klausījies arī repu, hiphopu, varu saukt sevi par melomānu.

**Kā izvēlējāties profesiju, ko apgūt? Kas, izvēloties nākotnes nodarbošanos, šķita svarīgs?**

– Kad mācījies 12.klasē, vēl nezināju, kur studēt, tāpēc iesniedzu dokumentus trīs augstskolu programmās. Bija iespēja ikvienā no tām mācīties budžeta grupā, lai kļūtu par sociālo vai pirmsskolas un sākumskolas pedagogu, vai apgūtu uzņēmējdarbību. Izvēlējos pirmsskolas un sākumskolas skolotāja profesiju, jo augstskola (RPVA) atradās Rīgā, un es ļoti gribēju studēt galvaspilsētā. Studiju laikā teicu, ka nekad nestrādāšu savā profesijā. Vēlāk sapratu, ka nekad nesaki 'nekad'. Pēc augstskolas beigšanas nācās ātri atrast darbu, un atradu to savā profesijā – jau 11 gadus strādāju par pirmsskolas skolotāju. Ļoti patik savs darbs.

Man bija svarīgi, lai darbošanās profesijā būtu interesanta un radoša. Un šis darbs, kas nav monotons, man to dod – katru dienu varu izdomāt ko jaunu, nav rutīnas.

**Paraksturojiet, lūdzu, darbošanos profesijā – kādas ir izvēlēta darba patīkamās un nepatīkamās pusēs?**

– Patīk, ka esmu garīgi un emocionāli tīrā vidē, jo bērniem ir ļoti pozitīva un mīļa enerģija. Ja strādā pieaugušo vidē, bieži vien jāsastopas ar divkosību. Bērni ir patiesi, viņi stāsta tā, kā ir patiesībā. Audzēkņi atklāj savas emocijas. Varu ar viņiem zīmēt un dziedāt, kas man pašai ļoti patīk. Bērnībā daudz zīmēju, piedalījies zīmēšanas olimpiādēs, kur ieguvu godalgotas vietas. Ik rītu nāku uz darbu kā uz vietu, kur nodarbojas ar hobiju, jo varu izpaust savus talantus. Ja jāsaka par darbošanās nepatīkamāko pusi, tad tas ir ilgais darba laiks un neliela alga. Strādāju divos bērnudārzos, jo ar vienu algu Rīgā diemžēl nevarētu izdzīvot. Divas dienas strādāju vienā bērnudārzā, divas – otrā.

**Cik daudz laika ikdienā veltāt dziedāšanai? Kur un ar kādu repertuāru uzstājaties?**

– Iepriekš dziedāju divos koros – sieviešu un jauktajā, bet pašlaik esmu tikai sieviešu korī, jo divi kori ir par daudz. Mēģinājumi notiek reizi nedēļā pa trīs stundām, bet, kad tuvojas koncertbraucieni vai pasākumi, tad var būt 2 – 4 mēģinājumi nedēļā. Dziesmu repertuārs un stili ir dažādi – esam, piemēram, dažādās valodās dziedājuši džezu, garīgās dziesmas, izpildījuši spāņu tautas mūziku. Kādā spāņu konkursā reiz starp 10 valstu dalībniekiem ieguvām otro vietu. Žūrijas pārstāvis no Spānijas atzinīgi novērtēja mūsu izrunu,



Emocionāls atmiņu mirklis. Augusta sākumā Santa (no labās – otrā pirmajā rindā) un pārējās sieviešu kora “Balta” dalībnieces dziedāja Ķelnes Domā kopā ar operdziedātāju Ingu Šubovsku-Kancēviču.

kas bijusi tik precīza, ka radies iespaids, ka nākam no viņa dzimtenes. Daudz laika ieguldām, lai iztulktu un precīzi izrunātu visus vārdus, kas ir liels darbs. Bieži dziedam ārpus Latvijas. Mani tālākie ceļojumi bijuši ar kori, piemēram, uz Austrāliju, Dienvidkoreju, Ameriku, Spāniju, esam koncertējuši arī gandrīz visā Eiropā. Kad kovidā laikā Latvijā bija mājseide, mēs Spānijā visu koncertu nodziedājām ar maskām uz sejas, kas nebija īpaši viegli.

Bērnudārza vadītājai patīk, kā es dziedu, tāpēc bieži aicina dziedāt solo izglītības iestādes pasākumos. Piemēram, vadu 18.novembra svētku pasākumu, dziedu Ziemassvētku ballē.

**Kādus koncertus apmeklēt kā klausītāja? Ko parasti koncertos pamanāt un novērtēt vispirms?**

– Patīk apmeklēt dažādas mūzikas koncertus. Lai gūtu enerģiju, varu aiziet uz operu, rokkoncertu vai zaļumballi. Vairāk pozitīvu lādiņu man dod rokkoncerti, smagā mūzika patīk joprojām. Pēdējais koncerts, ko apmeklēju, skanēja “Arēnā Rīga” – uzstājās Braiens Adams.

Pirmais, ko pamanu koncertos, ir tas, kā mūziķis komunicē ar publiku. Man svarīgi, lai mūziķis uz skatuves jūtas brīvi, atrod kopīgu valodu ar publiku. Ir bijuši daži koncerti, kur mūziķis labi dzied, bet neprot komunicēt. Parasti tādos koncertos rodas aukstuma sajūta, kad nodzied dziesmu, bet emocionāli to nejutī. Otrs, ko koncertos uzreiz pamanu, ir skatuves efekti.

**Kādas mūzikas skaņas biežāk skan Jūsu mājās?**

– No šlāģera līdz rokam – pēc noskaņojuma. Brīžiem klausos elektronisko mūziku, hiphopu, popmūziku u.c. Ja vēlos dejot, uzlieku deju mūziku, ja gribu pavadīt laiku mierīgi – mierīgu.

**Kam vēl labprāt veltāt laiku ārpus darba un mūzikas?**

– Patīk pastaigāties, doties uz mežu, purvu, dabas takām. Nesen, piemēram, biju uz boksa nodarbību, ko laimēju loterijā. Bija ļoti interesanti. Nekad neatsakos izmēģināt kaut ko jaunu, tāpēc ārpus darba un mūzikas meklēju, kā pilnveidot sevi un iemācīties ko jaunu. Kovidā laikā, piemēram, iemācījies spēlēt bungas.

**Ar kādām domām un cerībām gaidāt septembri?**

– Par septembri vēl nedomāju, mēģinu mācīties dzīvot šeit un tagad, jo nekad nezinām, kas notiks rīt, parīt vai aizparīt. Septembri gaidu ar pozitīvām emocijām, jo maniem audzēkņiem šogad ir pēdējais gads bērnudārzā, būs jāgatavo skolai. 1.septembrī būšu Erasmus+ projektā Kīprā, tā ka nesanāks svinēt Latvijā.

**Par šo vasaras mēnesi dažkārt ar skumjām saka: “Jau augusts, drīz rudens...” Ar ko Jums asociējas augusts?**

– Katrs mēnesis šķiet īpašs, katrā var atrast ko interesantu, tāpēc nedomāju, ka vasara drīz beigsies. Mana dzīve ir interesanta un piepildīta, katrā mēnesī ir kas pozitīvs un jauks, piemēram, daudz pasākumu. Vienkārši jāprot saskatīt un



Sidnejas operas tuvumā. Dziedāšana Santai sniedz daudz iespēju ceļot.

ieraudzīt tās lietas, ņemt no dzīves, ko tā piedāvā. Rudenī būs krāsainas lapas, aizbraukšu pie mammas uz Baltinavu palīgā novākt kartupeļu ražu.

**Vai esat domājusi, kā Dieva doto talantu izmantosiet nākotnē, lai tas sagādātu prieku arvien vairāk cilvēkiem?**

– Esmu ļoti pateicīga Dievam par doto talantu. Izmantoju to pilnvērtīgi, jo dziedu un daru dažādas lietas, kas saistītas ar mūziku – dažreiz dziedu baznīcas korī katoļu draudzē Rīgā un arī LU sieviešu korī “Balta”. Esmu apceļojusi dažādas pasaules valstis. Nesen dziedāju Ķelnes Domā, kur daudzi gribētu dziedāt. Bija emocionāls pasākums. Ar mums bija operas soliste Inga Šubovska-Kancēviča. Ir sanācis atklāt Baltijas valstu “Baltic Touring Car Championship” sacensības Biķerniekos, dziedot Latvijas valsts himnu bez fonogrammas. Šis man bija ļoti liels solis pārvarēt bailes dziedāt vienai lielas publikas priekšā. Pasākumu translēja “Youtubā”, kā arī visās trīs Baltijas valstīs un Somijas sporta TV kanālos. Kad nodziedāju, sajutu lielu enerģijas un spēka pieplūdumu. Sapratu, ka mūzika ir tā, kas mani ceļ spārnos. Arī turpmāk ķeršu katru mirkli, kur varu dziedāt. Nāk dažādi piedāvājumi, turpināšu attīstīt Dieva doto talantu un ceru, ka ar kori mēs sagādājam prieku daudziem cilvēkiem.

Foto - no personīgā arhīva

Foto - no personīgā arhīva

## Aktivitāšu nedēļa Viļakā

# Katru reizi citādāka

Irēna Tušinska

No 12. līdz 15. augustam Balvu novada Bērnu un jauniešu centra Viļakas Jauniešu mājā norisinājās šovasar jau trešā bērnu aktivitāšu nedēļa jeb nometne ar nosaukumu “Vasaras pilieni”, kurā piedalījās 30 bērni vecumā no 7 līdz 14 gadiem, bet palīdzēja 10 brīvprātīgie jaunieši. No iepriekšējām šī nometne atšķirās ar nebijušām aktivitātēm un jaunu zināšanu apguvi.

Atšķirībā no pagājušās vasaras, kad Viļakas jauniešu mājā notika tikai viena nometne, šoreiz tās bija pat trīs. Kāpēc tā? “Sapratām, ka ir ļoti liels pieprasījums, un, ja ir pieprasījums, bet mums ir resursi, kāpēc lai to neizmantotu?! Lielu lomu šeit spēlēja mani čaklie palīgi, jo viena, bez viņu atbalsta, varētu uzņemt labi ja dažus bērnus. Bet tagad esam devuši iespēju piedalīties lielākam barīnam, līdz ar to viņiem ir lielāka iespēja socializēties un izveidot jaunas draudzības,” uzsver jauniešu mājas vadītāja Žaklīna Orlovska.

### Ne vienmēr zinām, kas mums apkārt

Pirmo dienu bērni veltīja radošām aktivitātēm. “Meistarojām lietas ar paliekošu vērtību, kuras var aiznest mājās. Piemēram, vannas bumbas, pašu izveidotas spēles un dažādus mākslas darbus. Ne mazāk radoša bija arī ēst gatavošana, jo bērni apguva jaunas receptes,” stāsta nometnes vadītāja.

Viens no šīs aktivitāšu nedēļas izaicinājumiem bija pārgājiena visas dienas garumā, kad dalībnieki devās apskatīt “Abrenes istabas”, pontonu tiltu uz Viļakas ezera salu, kā arī uzzināja daudz vēsturisku faktu par šo pilsētu. “Jāteic liels paldies Sandrai Dvinskai, kura mūs uzaicināja pacieņoties “Abrenes istabās”. Diezgan bieži atpauzāmies, ka, dzīvojot Viļakā, nemaz nezina, cik daudz apskatīšanas vērtu vietu mums ir. Šī pārgājiena pievienotā vērtība bija tā, ka bērni nodos informāciju par šīm vietām saviem vecākiem, draugiem un radiem. Bērniem patika arī pontonu tilts, jo vairāki no viņiem, kuri atbraukuši no citām pilsētām pacieņoties pie vecvecākiem, tur nekad nav bijuši. Ir arī tādi, kuri, dzīvojot tepat Viļakas apkārtnē, tiltu nav redzējuši,” skaidro Ž. Orlovska, piebilstot, ka pārgājiena diena bija ne tikai interesanta un izzinoša, bet arī fiziski izaicinoša, jo kopumā bērni pievarēja 10 kilometrus.

### Kā izgatavot mākslīgo sniegu?

Bērnu pētīt alkstošos prātus aktivitāšu nedēļas vadītāji nodarbināja eksperimentu dienā. Izrunājuši drošības noteikumus un saņēmuši atgādinājumus neveikt eksperimentus mājās bez pieaugušo uzraudzības, visi ķērās pie aktīvas darbošanās. Kopā ar brīvprātīgajiem mazie pētnieki izgatavoja mākslīgo sniegu, kas ne tikai izskata ziņā, bet arī aptaustot, gandrīz nemaz neatšķiras no īsta. Vienā no eksperimentiem brīvprātīgā Raivita Raginska ierādīja, kā, izmantojot pet pudeli, audumu, ziepes un ūdeni, uzmeistarot burbuļmašīnu. Pārsteidzošs bija arī Ūntona likuma eksperimenta rezultāts, kad, izmantojot kartupeļu cieti, šķidra viela pieskaroties pārvērtās cietā. Nometnes dalībnieki ar milzīgu interesi vēroja, kā ūdens traukā ievietotai degošai svecei, strauji uzliekot stikla burku, viss traukā esošais ūdens sasūcas zem burkas. Pēc izsalkušo prātu pabarošanas to vajadzēja izdarīt arī ar izsalkušajiem vēderiem. Tāpēc visi kopā cepa un ēda plānās pankūkas no z/s “Kotiņi” sarūpētajiem miltu maisījumiem, klāt piedzerot atvēsinošu morsu. Savukārt nomierināties pēc iespaidiem bagātās dienas bērni vēreja, noskatoties pamācošu filmu par Koko piedzīvojumiem.

### Vislabāk ir kopā ar draugiem

11-gadīgā Rēzija no Balviem šovasar piedalījās jau trešajā Viļakas Jauniešu mājas rīkotajā aktivitāšu nedēļā. Viņa nevienu brīdi nav juties garlaikota: “Man te ir daudz draugu. Šinī nometnē patik pilnīgi viss.” Kaimiņpilsētā rīkotajā aktivitāšu nedēļā meitene nokļuvusi, pateicoties Medņevā dzīvojošās māsiņas uzaicinājumam. Rēzija stāsta, ka viena no aizraujošākajām bija eksperimentu diena. Vislabāk viņai patika eksperiments ar sveci, ūdens bļodu un burku, jo tas bija kaut kas agrāk neredzēts. Meitene apgalvo, ka ar nepacietību gaidīs nākamo vasaru, jo stingri nolēmusi atkal pieteikties nometnēm Viļakas Jauniešu mājā.

Savukārt Rēzijas māsiņa – 9-gadīgā Eva priecājas, ka te visu dod par brīvu un var veikt dažādus eksperimentus. Arī viņa iepriecina darbošanās ar sveci, ūdeni un burku. “Man



Foto - no personīgā arhīva

**Laimei nevajag daudz.** Aktivitāšu nedēļas galvenais ieguvums bija iespēja socializēties un iegūt jaunus draugus. Īpaši svarīgi tas ir lauku viensētās dzīvojošiem bērniem, kuri vasaras brīvlaikā draugus nesatiek katru dienu.



**Abrenes istabās.** Brīvprātīgā Žanete Ločmele bija neaizstājams palīgs visās trīs Viļakas Jauniešu mājas aktivitāšu nedēļās. Kopā ar viņu bērniem patika jebkura aktivitāte.

patik, ka te notiek dažādas aktivitātes un var apgūt kaut ko jaunu. Var pagatavot kādu garšīgu ēdienu vai, piemēram, iemācīties uztaisīt frizūru. Svarīgākais, ka nometnē iemācījos būt patstāvīga,” uzskata meitene. Viņa nožēlo, ka paguva piedalīties tikai divās no trim Viļakas Jauniešu mājas aktivitāšu nedēļām, jo devās uz citu nometni Aglonā, kur nebija tik jautri. “Labāk patik būt kopā ar saviem draugiem,” secina meitene. Lai gan vasaras brīvlaiks ir jauks, Eva jau gaida pirmo skolas dienu, kad uzsāks mācības Balvu sākumskolas 3. klasē.

Noslēguma dienu dalībnieki veltīja sporta spēlēm un stafetēm, pēc tām nobaudot no vecāku sarūpētajiem kartupeļiem ceptās pankūkas. Neizpalika arī gardu pateicības dāvanīņu saņemšana par aktīvu dalību nometnē. “Vairumam dalībnieku šī bija jau trešā aktivitāšu nedēļa šovasar, un ar katru reizi saņēmām aizvien sajūsmīnātākas atsauksmes. Lai gan savu dienu nometnē sākām plkst. 9.30, pirmie bērni sāka ierasties jau pirms deviņiem, jo ilgāk nespēja gaidīt. Vietējie bērni labprāt apmeklēja jauniešu māju arī tad, kad nometnes nenotiek. Te visi vienmēr ir laipni gaidīti. Bieži palieku jauniešu mājā arī pēc darba dienas beigām – līdz pēdējam jaunietim, jo gadās, ka kādam jāsaņem autobuss, bet dažreiz arī pati piedāvāju aizvest mājās. Tas, ka bērniem šeit tik ļoti patik, ir tā atgriezeniskā saite, kas man sagādā lielu prieku,” apgalvo Ž. Orlovska.



Foto - no personīgā arhīva

**Ļauj izpausties.** Bērnu zīmēšanas prasmes sejas un roku apgleznošanas darbnīcā uz sava ķermeņa izbaudīja brīvprātīgais jauniešs Sandis Mancevičs (foto – vidū), kurš dienas beigās bija apzīmēts no galvas līdz kājām.



Foto - no personīgā arhīva

**Izmēģina burbuļmašīnu.** Ar lielu aizrautību eksperimentu dienā iesaistījās arī Žaklīnas mazā māsa Patrīcija, kuru todien vecāki bija atstājuši pieskatīt vecākajai mātai.

Mediju diena pie austrumu robežas

# Virsmērķis – aizstāvēt valsti

**Pagājušajā piektdienā pie Latvijas austrumu robežas, Balvu un Ludzas novados, notika mediju diena, kurā ar aktuālāko robežas militārās stiprināšanas situāciju iepazīstināja Aizsardzības ministrijas, Nacionālo bruņoto spēku (NBS), Valsts robežsardzes un VAS “Valsts nekustamie īpašumi” pārstāvji.**

Atgādinām, ka martā Latvijas valdība apstiprināja austrumu robežas militārās stiprināšanas un pretmobilitātes plānu, kas piecu gadu laikā robežas infrastruktūras izbūvē paredz ieguldīt 303 miljonus eiro. Tā mērķis ir nodrošināt NBS spēju ierobežot Krievijas sauszemes spēku formējumiem iespējas viegli šķērsot valsts robežu un strauji virzīties Latvijas iekšienē. Šis plāns ir arī daļa no Latvijas, Lietuvas un Igaunijas aizsardzības ministru parakstītās vienošanās par Baltijas valstu aizsardzības līnijas izveidi, lai stiprinātu šo valstu un vienlaikus arī NATO austrumu robežu. Šī līnija tiek būvēta koordinēti, bet katra valsts to dara par saviem budžeta līdzekļiem.

## Rudenī pie robežas sāks uzstādīt šķēršļus

Uz tikšanos ar plašsaziņas līdzekļu pārstāvjiem ieradās arī aizsardzības ministrs ANDRIS SPRŪDS. Viņš uzsvēra, ka austrumu robežas stiprināšanas virsmērķis ir aizstāvēt Latviju un tās sabiedrību no pirmā centimetra: “Līdz ar austrumu robežas militārās stiprināšanas un pretmobilitātes plāna apstiprināšanu šī gada martā, aizsardzības nozare no pirmās dienas aktīvi strādā pie tā īstenošanas. Šobrīd pretmobilitātes šķēršļus turpinām iegādāties un izvietojam uzglabāšanas parkos, bet septembrī sāksim to uzstādīšanu gar Krievijas un Baltkrievijas robežu. Mūsu mērķis ir atturēt ienaidnieku no jebkādas vēlmes, idejas vai pat domas par NATO un Eiropas Savienības ārējās robežas apdraudēšanu. Savukārt reāla militāra apdraudējuma gadījumā esam gatavi arī aizkavēt un iznīcināt pretinieku. Austrumu robežas stiprināšana un aizsargāšana ir kopdarbs gan nacionālā līmenī, sadarbojoties NBS, pašvaldībām, Valsts robežsardzei un uzņēmējiem, gan arī starptautiski ar Lietuvu un Igauniju Baltijas valstu aizsardzības līnijas izveidē. Šobrīd mūsu piemēram seko arī Polija, un šonedēļ tikšos ar šīs valsts aizsardzības ministru. Mūsu kopējā drošība jāveicina katru dienu, darbs pie austrumu robežas stiprināšanas plāna realizācijas turpināsies.”

## Pabeigta žoga posma izbūve

Vienlaikus vēl viens galvenais vēstījums mediju dienā bija, ka NBS sadarbībā ar VAS “Valsts nekustamie īpašumi” pabeiguši teju divdesmit kilometru gara žoga izbūvi uz Latvijas – Krievijas robežas, ar mērķi sniegt atbalstu nelegālo migrantu atturēšanā no nelikumīgas valsts robežas šķērsošanas.

VAS “Valsts nekustamie īpašumi” valdes priekšsēdētājs RENĀRS GRIŠKEVIČS informēja, ka kopējais Latvijas – Krievijas robežas garums, kas jāizbūvē, ir 283 kilometri: “Šobrīd žogs izbūvēts 190 kilometru garumā (kopā ar jau iepriekšējo, vēsturisko žogu), kas ir aptuveni 70 % no visiem darbiem, kas jāizdara. Līdz šī gada beigām plānojam izbūvēt atlikušo žoga posmu sauszemes daļā, bet nākamgad paliks vēl 28 kilometru garš posms mītrās un purvainās zonās. Uz robežas ar Krieviju esam mobilizējuši vairāk būvnieku (bruņotos spēkus un sešus būvuzņēmējus), nekā tas bija uz robežas ar Baltkrieviju. Pilnībā žogs uz robežas ar Krieviju tiks pabeigts līdz nākamā gada oktobrim. Tāds ir tas plāns, lai gan šobrīd redzam, ka plānotos būvniecības termiņus apsteidzam.”

## Re, kā!

Latvijas robežu stiprina ne tikai žogs. “Videonovērošanas kamerās piefiksēti gadījumi, kad aiz robežsarga pa taku iet lācis. Šādās reizēs smejam, – redz kādi mums palīgi! Runājot nopietni, labāk šādu atbalsta sniedzēju nesatikt, jo nevar jau zināt, kas zvēram prātā,” mediju dienā sprieda Valsts robežsardzes pārstāvis pulkvedis Valdis Jukšs.



**Būs gudrā robeža.** Šobrīd gar Latvijas – Baltkrievijas robežu žoga izbūve pabeigta 145 kilometru garumā, bet līdz gada beigām turpināsies pieguļošās infrastruktūras (patruļtaku, laipu un citu robežas aizsardzībai nepieciešamo risinājumu) izbūve pilnā 173 kilometru robežas garumā. Valsts robežsardzes Inspekcijas un slepenības režīma dienesta priekšnieks pulkvedis VALDIS JUKŠS mediju dienā darīja zināmu, ka pēc tā sekos Latvijas Valsts radio un televīzijas centra īstenotais robežas tehnoloģiskās infrastruktūras projekts (videonovērošanas kameru, kustības sensoru uzstādīšana). “Uz Baltkrievijas robežas darbi sāksies šogad, kurus pabeigt plānots nākamgad. Savukārt Latvijas – Krievijas robežu ar tehnoloģisko infrastruktūru plānots sākt aprīkot nākamgad. Tas ļoti ietekmēs robežapsardzību. Piemēram, mēs varēsim reaģēt tieši uz to punktu, kur sistēmas ziņos par trauksmi, līdz ar to robežapsardzības process notiks ātrāk. Pēc būtības robežsargiem vairs nenāksies ikdienā fiziski apsekot robežu. Mēs vairāk strādāsim uz reakciju,” pastāstīja V.Jukšs. Attēlā – izbūvētais 20 kilometru žoga posms uz robežas ar Krieviju Balvu novada teritorijā.

**Aicina sadarboties uzņēmējus.** Andris Sprūds mediju dienā pastāstīja, ka pretmobilitātes šķēršļi iegādāti teju 20 miljonu eiro apmērā. Šogad tos operatīvi nodrošinājuši divpadsmit Latvijas uzņēmēji, tajā skaitā no austrumu pierobežas novadiem. Uzņēmējdarbības attīstību militārajā jomā aizsardzības ministrs apsprieda arī ar Balvu novada domes priekšsēdētāju Sergeju Maksimovu, deputātiem un citiem pašvaldības un Latgales plānošanas reģiona pārstāvjiem, ar kuriem Balvos tikās pagājušajā piektdienā – uzreiz pēc mediju dienas austrumu pierobežā. “Priekš uzņēmējiem izstrādātas konkrētas vadlīnijas (norādītas arī summas), kādas ir NBS vajadzības nākamajos četros gados. To visu uzņēmēji var apskatīties un, iespējams, kāds saredz savu lomu, saražojot un piegādājot militāro produkciju Latvijas aizsardzības nozarei. Aicinu uzņēmējus, tajā skaitā vietējos, vērtēt savas iespējas un, ja nepieciešama papildus informācija, komunicēt ar Aizsardzības ministriju. Esam atvērti sadarbībai!” uzsvēra A.Sprūds. Plašāka informācijas Aizsardzības ministrijas mājaslapā [www.mod.gov.lv](http://www.mod.gov.lv).



**Armija paveikusi lielu darbu.** Vai ar armiju, kas bija piesaistīta nupat pabeigtajā 20 kilometru žoga izbūvē uz robežas ar Krieviju, sadarbību būvniecības jomā nevajadzētu turpināt? Karavīri tomēr labi strādājuši! R.Griškevičs skaidroja, ka bruņotie spēki nav būvnieki, viņiem šāda veida nacionālās drošības būvniecības projekts bija jauna, unikāla pieredze: “Viss noritēja ļoti veiksmīgi, bet, protams, ja šāda nepieciešamība būs, paturam iespēju arī turpmāk sadarboties ar NBS.” Aizsardzības ministrija informē, ka, sniedzot atbalstu žoga izbūvē, NBS veica žoga stabu dzišanas, žoga paneļu, dzeloņdrāšu uzstādīšanas un apkalpošanas vārtu izbūves darbus. Kopumā no šī gada 3.apriļa vienlaikus strādāja piecas darba grupas piecos dažādos posmos, katrā grupā esot 16 cilvēkiem – četriem tehnikas operatoriem un divpadsmit strādniekiem. Papildus tam NBS veica tehnikas, materiālu un atbalsta bāzes apsardzi. Šo uzdevumu izpildē katru nedēļu tika iesaistīti aptuveni simts karavīri un zemessargi.



Mediju diena pie austrumu robežas

## no pirmā centimetra

✓ “Reāla militāra apdraudējuma gadījumā pretinieku esam gatavi arī iznīcināt.”

ANDRIS SPRŪDS, aizsardzības ministrs



**Pamatā atradīsies tiešā robežas tuvumā.** Kā minēts, pretmobilitātes šķēršļu uzstādīšana gar robežu ar Krieviju un Baltkrieviju tiks uzsākta šī gada septembrī un oktobrī, bet turpināsies vēl vairākus gadus. Šķēršļus uzstādīs armija visaptverošo valsts aizsardzības mācību “Namejs” laikā. NBS Apvienotā štāba virsnieks pulkvedis ANDRIS RIEKSTS uzsvēra, ka vietējiem iedzīvotājiem, to redzot, uztraukumam nav pamata: “Katra lokācija, kurā izvietosim šķēršļus, būs saskaņota. Nebūs arī tā, ka šo darbu laikā būs liela tehnikas kustība pa autoceļiem, jo viss notiks pakāpeniski. Iedzīvotājiem tie ikdienā pārvietoties netraucēs. Pirmās šķēršļu uzstādīšanas vietas būs robežsardzes infrastruktūrā, lielākā daļa šķēršļu atradīsies robežas tiešā tuvumā jeb vietās, kur, kā mēs paredzam, pretinieks varētu attīstīt savus militāros manevrus. Pārējās vietas, kur atradīsies šķēršļi un kurus vietējie iedzīvotāji jau šobrīd var redzēt, ir lielāku autoceļu nomalēs jeb, kā to dēvē militāri, pie manevru koridoriem, kur pretinieks potenciāli varētu pārvietoties. Jāpiebilst, ka kopējā Latvijas robeža ar Krieviju un Baltkrieviju ir gandrīz 400 kilometri. Nebūs tā, ka pie robežas uzstādīsim nepārtrauktu šķēršļu līniju. To darīsim tikai kritiskajās vietās.”

**Prettanku eži un pūka zobi.** Austrumu robežas stiprināšanai iegādātos pretmobilitātes materiāltehniskos līdzekļus (betona blokus, prettanku ežus, pūka zobus un HESCO grozus) šobrīd piegādā un noglabā divdesmit pagaidu novietnēs, kas tiek dēvētas par inženiertehniskajiem parkiem. Augšējā attēlā redzami pie Kārsavas dzelzceļa stacijas uzglabāšanai novietotie pūka zobi (viens sver nedaudz vairāk par tonnu), bet apakšējā – prettanku eži netālu no Kārsavas pilsētas. Atgādinām, ka pūka zobi ir piramīdveida dzelzsbetona šķēršļi. Tos izmanto, lai apstādīnātu pretinieka transportlīdzekļu (galvenokārt tanku) turpmāku virzību uz priekšu, lai pēc tam tehniku varētu iznīcināt. Tikmēr prettanku eži ir vienkāršāki, no dzelzs veidoti šķēršļi tanku vai citas tehnikas kustības kavēšanai. HESCO grozi veidoti no metāla sieta un izturīga auduma. Tos izmanto, lai pasargātu karavīrus no pretinieka apšaudēm. Savukārt ar betona blokiem var ātri nobloķēt kustību pāri robežai.

Kā redzams attēlos, šķēršļu kopējais skaits ir diezgan liels. Tomēr šie šķēršļi redzami tikai divās pagaidu novietnēs Kārsavā. Šobrīd nav sasniegti pat 50% no visiem šķēršļiem, kurus plānots iegādāties.

**Viskarstākais mēnesis – jūlijs.**

Valsts robežsardzes pārstāvis pulkvedis Valdis Jukss atzinīgi novērtēja nupat izbūvēto robežas infrastruktūras posmu uz Latvijas – Krievijas robežas, kuru robežsargi izmanto ikdienā: “Šiem darbiem ir ļoti liela pievienotā vērtība. Jāpiebilst, ka Valsts robežsardze un visa Latvija, sakarā ar ģeopolitiskajiem notikumiem, sarežģītā situācijā ir jau trešo gadu. Te jāizceļ mūsu sadarbības spējas ar Aizsardzības ministriju, Valsts policiju, NBS un zemessargiem, kuri robežsardzi atbalsta ne tikai žoga

būvniecībā, bet ikdienā arī migrantu krīzē uz Baltkrievijas robežas. Šogad viskarstākais mēnesis bija jūlijs, kad uz Baltkrievijas robežas no nelegālās robežas šķērsošanas apturējām 1403 migrantus. Savukārt līdz šim augustā migrantu bijis mazāk, bet šī krīze tāpat joprojām ir aktuāla.”

**Starptautiska interese.** Latvijas austrumu robežas militāro stiprināšanu atspoguļo arī ārvalstu plašsaziņas līdzekļi. Piemēram, mediju dienā ieradās arī Vācijā bāzētās raidorganizācijas “Deutsche Welle” žurnāliste.



Lappusi sagatavoja A.Ločmelis, foto – A.Kirsanovs



## Jaundzimušie



**Sagaida otro dēlu.** 10.jūlijā pulksten 12.38 piedzima puika. Svars – 3,600kg, garums 55cm. Puisēna mammai Janai Kļāčicai-Nagaļai no Alūksnes šis ir otrais bērniņš – jaundzimušo mājās gaida brālis Leonards. Jaunā māmiņa stāsta, ka jau kopš pirmās grūtniecības dienas abi ar vīru Albertu bija pārliecināti, ka arī šoreiz abiem būs dēls. “Sajūtas bija līdzīgas kā pirmajā grūtniecībā, turklāt jau otrajā ultrasonogrāfijas pārbaudē daktere apstiprināja, ka intuīcija mūs nav pievīlusi. Mēs patiešām gaidījām otro dēlu,” teic Jana. Tiklīdz bija zināms gaidāmā mazuļa dzimums, vecāki ķērās klāt pie atbildīgā vārda došanas uzdevuma. Nu jau divu dēlu mamma stāsta, ka abiem ar vīru padomā bija vairāki vārda varianti kā, piemēram, Teodors, Haralds, Harijs, taču gala rezultātā palika pie Henrija. “Piekāpos vīram, jo viņam šis vārdiņš patika vislabāk no visiem. Savukārt, kad vārdu devām pirmajam dēlam, Alberts piekāpās man. Mums tāds sava veida barbers sanāca,” stāsta Jana. Viņa teic, ka mediķu noliktais dzemdību datums bija 9.jūlijā, bet puika nāca pasaulē nākamajā dienā. Liels un patikams bija jaunās māmiņas izbrīns, kad, nonākot Balvu slimnīcas dzemdību nodaļā, viņa tur sastapa tos pašus mediķus, kuri pirms diviem gadiem pieņēma Leonardu. “Kur var būt vēl labāk! Tas pats dakteris un tā pati vecmāte! Tiešām nopriecājos,” atzīst viņa. Jautāta, kuram no abiem vecākiem jaundzimušais līdzīgs, divu dēlu mamma nedomājot teic, – tētim! Viņa acis, mati, sejas vaibsti – viss! Vīrs bija arī tas, kuram Jana pēc dēliņa nākšanas pasaulē pirmajam padeva ziņu par šo priecīgo notikumu: “Aizsūtīju viņam pirmo puikas fotogrāfiju. Protams, ka visi esam priecīgi un laimīgi. Tā tam jābūt!” secina Jana no Alūksnes.

### Vēl dzimuši:

**6.augustā** pulksten 0.04 piedzima meitenīte. Svars - 3,560kg, garums 56cm. Meitenītes mamma Liāna Putniņa dzīvo Balvu novada Šķilbēnu pagastā.

**7.augustā** pulksten 9.16 piedzima meitenīte. Svars - 2,960kg, garums 54cm. Meitenītes mamma Lāsma Līviņa dzīvo Alūksnes novada Liepnas pagastā.

**15.augustā** pulksten 16.59 piedzima puika. Svars - 3,325kg, garums 54cm. Puisēna mamma Ruslana Priedeslaipa dzīvo Balvos.

## Jūlijā

### Reģistrēti mirušie



#### Briežuciema pagastā

Rihardijs Logins (1945.g.)

#### Rugāju pagastā

Valentīna Jegorčenko (1930.g.)  
Skaidrīte Upīte (1942.g.)

Antons Naglis (1934.g.)  
Jāzeps Logins (1926.g.)

#### Žiguru pagastā

Valentīna Misjuka (1947.g.)  
Imants Prancāns (1965.g.)

Lauma Mača (1944.g.)  
Ināra Rakstiņa (1947.g.)  
Brigita Rudziša (1934.g.)  
Mihails Zvaigzne (1957.g.)  
Lubova Kļimova (1943.g.)  
Ludolfs Lazdiņš (1929.g.)  
Ludmila Latiņenko (1955.g.)  
Vladislavs Komarovs (1986.g.)  
Andrejs Lauriņš (1963.g.)  
Vladimirs Petuhovs (1950.g.)

#### Kubulu pagastā

Nikolajs Sadoņņikovs (1976.g.)

#### Susāju pagastā

Aloizs Sprukuls (1950.g.)

#### Tilžas pagastā

Viktorijs Sisojevs (1946.g.)

#### Balvu pilsētā

Antons Kikusts (1935.g.)  
Gracijs Koliganova (1937.g.)  
Kristīne Korneja (1980.g.)  
Aldis Leišavnieks (1939.g.)

#### Lazdulejas pagastā

Vera Holomkova (1950.g.)

#### Šķilbēnu pagastā

Antoņina Kuļša (1934.g.)

#### Vīksnas pagastā

Diāna Dimitrijeva (1977.g.)

## Atpūta

### Vertikāli

1. Asiņu šķidrā daļa. 2. Cūkas deguns. 3. Neirologs un psihoanalīzes pamatlicējs (uzvārds). 5. Atsevišķa organisma grupa, nav ne augi, ne dzīvnieki. 6. Pūķa auglis jeb... 7. Futbola spēles dalībnieks. 10. Pārtikas saglabāšanas metode, kurā pārtika tiek apstrādāta un noslēgta hermētiskā traukā. 13. Pēta magnētisko lauku ap planētu un tās pavadoņiem. 14. Latvijas lielākais ezers. 17. Starptautiskais folkloras festivāls Ziemeļlatgalē, norisinās Upītē. 18. Franču rakstnieces Annes Berestas romāns par dzimtas likteņiem (grāmatas nosaukums). 20. Pirmais rudens mēnesis Īrijā. 21. Atmosfēras augšējo slāņu spīdēšana, gaisa molekulām mijiedarbojoties ar Saules vēja daļiņām.

### Horizontāli

4. Romiešu rītausmas dieviete. 6. Galvaspilsēta, kurā šogad norisinās 33. vasaras olimpiskās spēles. 8. Augstākais cilvēka balss tips. 9. Daudzžuburu svečturis, ko izmanto jūdaisma reliģiskajos rituālos, nozīmīgs simbols gan senajā, gan mūsdienu Izraēlā. 11. Laimes hormons. 12. Okeāns, kura dziļums ir 3646 metri, otrs lielākais okeāns uz Zemes. 15. Šajā atpūtas parkā atrodas 23 milzīgas laukakmeņu kompozīcijas, veidotas 20. gs. 90. gados. 16. Viena no bīstamākajām zivīm Klusajā okeānā. Japānā šī zivs ir delikatese. 19. Japāņu mākslas žanrs, kas uzplauka no 17.līdz 19. gs. Pasaulē slavenākais šī žanra darbs ir “Lielais Kanagavas vilnis”. 21. Centrālamerikas valsts, kura savieno Ziemeļameriku ar Dienvidameriku. 22. 12 zvaigznāju kopums. 23. Gada kukainis 2024. 24. Grāmatas “Tu mani nekad neaizmirsīsi” autore (uzvārds). 25. Rokspārnis jeb.. 26. Ala Gaujas senlejas labā krasta nogāzē, Siguldā.

### 7. kārtas atbildes

#### Vertikāli

1. Olbaltumvielas. 2. Balvu pilsētas skvērs. 3. Saldējums. 6. Bebru taka. 11. Baltijas. 12. Spoku tikli. 13. Adrenāls. 15. Spāres. 17. Vērša varde. 18. Oskars. 21. Jūlijs. 22. Rojas.

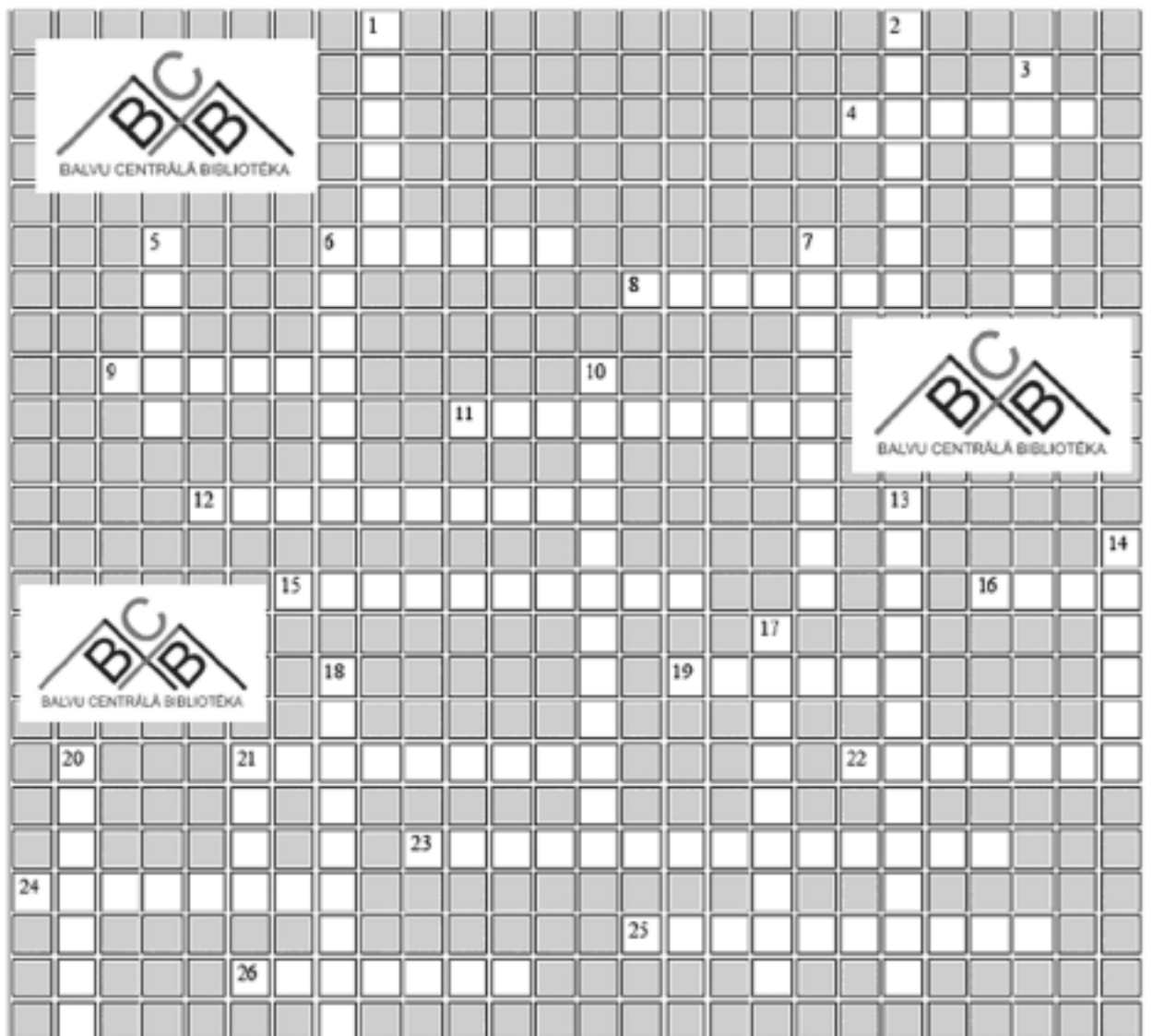
#### Horizontāli

3. SPF. 4. Smieklu gāze. 5. Balkanu kalni. 7. Putekļu ērcīti. 8. Briežuciems. 9. Vilhelms Purvītis. 10. Velosireptors. 13. Agnese Vanaga. 14. Agija Staka. 16. Templeits. 19. Ķiršu dārzs. 20. Gulbene. 21. JoheiHanajs. 23. Kopera. 24. Delfīns.

**Pareizās atbildes iesūtījuši:** A.Mičule, I. Svilāne, E. Barkāne, L. Mežale.

## Prātnieks 8. kārtā

Atbildes uz konkursa jautājumiem gaidīsim līdz nākamā mēneša pirmajam datumam Balvu Centrālajā bibliotēkā, zvanot uz tālruni 64522111vai elektroniski uz e-pastu: [agnija@balvurcb.lv](mailto:agnija@balvurcb.lv)



Balvu no apgāda “Zvaigzne ABC” saņēma ALVĪNA MIČULE no Tilžas. Balvu var saņemt Balvu Centrālajā bibliotēkā.

